

Metodická podpora

Pro výuku témat *globálního rozvojového vzdělávání* (GRV) na 1. a 2. stupni základních škol se mohou pedagogové inspirovat metodickým materiálem, který poskytuje nabídku vybraných témat a námětů činností pro tři tematické okruhy:

1. Svět nás zajímá
2. Objevujeme svět
3. Žijeme ve společném světě

Tematické okruhy jak svým názvem, tak svým obsahem rozšiřují stávající okruhy průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (VMEGS) o globální hledisko a současně odkazují na metodickou podporu *Doporučené očekávané výstupy*.

Informační zdroje

www.rvp.cz (digifolio/průřezová témata/VMEGS/rozvojové vzdělávání)

www.nidv.cz

www.globalnirozvojovozdelavani.cz (GRV materiály)

www.varianty.cz (publikace, metodické listy, inspirace pro školy)

www.arpok.cz (publikace, výukové programy)

www.mkc.cz (knihovna – naše publikace)

www.nazemi.cz (metodické příručky, Global Storylines, vzdělávací programy)

www.respektneboli.eu (materiály k výuce pro pedagogy)

Autoři:

Petra Skalická, Jana Stará, Marie Veverová

Koncepce a obsahová garance:

Markéta Pastorová, Eva Vincejová

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se svým pojetím a obsahem zaměřuje na aktuální dění a změny ve světě i jeho jednotlivých částech. Vzhledem k současnému vývoji světa je na nejvyšší aktuální porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním i kulturním procesům v globálních souvislostech.

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je třeba vnímat nejen jako neoddělitelnou součást VMEGS, ale jako oblast, která se cíleně zaměřuje na témata globalizace a globálních problémů, problematiku lidských práv a rovných příležitostí, humanitární pomoci a rozvojové spolupráce, prevence a řešení konfliktů. Přispívá k porozumění propojenosti současného světa, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

TÉMATA

globálního rozvojového vzdělávání
ve výuce na základních školách

OBJEVUJEME SVĚT 1. stupeň

„Učme se porozumět světu jako celku,
dívejme se na něj v souvislostech.“

Objevujeme svět

Tematický okruh přispívá k základnímu pochopení propojenosti současného světa a některých jeho problémů. Propojuje poznatky o přírodním prostředí s historickým a kulturním vývojem a s dopady na rozvoj společnosti. Zaměřuje se na globální problémy, jakými jsou např. chudoba, nízká úroveň vzdělání, špatný zdravotní stav. Využívá vlastních zkušeností žáků a rozvíjí jejich schopnosti pojmenovat příčiny těchto problémů a přicházet s nápady, jak přispět k jejich řešení.

Vybraná témata a náměty na činnosti

■ Propojený svět

Jak se můžeš dozvědět, co se děje v nějakém vzdáleném místě na světě? Bylo to tak vždycky? Co bylo dříve nepředstavitelné? Co všechno nám dnešní doba umožňuje?

Odkud pocházejí věci, které používáme nebo nakupujeme? Např. naše oblečení, potraviny, hračky, vybavení domácnosti. Jak a díky čemu se k nám dostaly? Zkuste zmapovat cestu vybraného výrobku.

Jak se dříve lidé na něčem domlouvali bez mobilních telefonů a internetu? Byl podle tebe život dřív v něčem lepší nebo jednodušší? Proč si to myslíš? Myslí si tví spolužáci a tví rodiče to samé co ty? Jak si to vysvětluješ?

■ Problémy dnešního světa

Jaké přírodní jevy nebo události v zemi či ve světě mohou přivést lidi do obtížných životních situací? Jaké mohou být příčiny těchto událostí a jevů? Lze jim nějakým způsobem předcházet?

Co to znamená být chudý? Z jakého důvodu může být někdo chudý? Jaké další potíže mu to může způsobit?

Proč je důležité chodit do školy? Jak může lepší vzdělání lidem pomoci řešit problémy?

Jak je možné, že někde lidé trpí nedostatkem jídla, když jinde se s potravinami plýtvá? Proč zemědělci v některých zemích mohou mít problém uživit své rodiny?

Proč mohou být někteří lidé nuceni se přestěhovat nebo dokonce opustit svoji zemi?

■ Lidská práva a spravedlnost

Co by mělo být dopřáno a umožněno všem dětem, ať už žijí kdekoli na světě? Co myslíte, že máte vy, ale jiné děti to nemají (či naopak)?

Je spravedlivé, když někomu pomáhá paní učitelka nebo asistentka při práci ve třídě a jiným ne? Proč? Uveďte příklady podpory, kterou by mohl někdo potřebovat a dostat od druhých.

Slyšeli jste o tom, že se někde na výrobu některých výrobků využívá práce dětí? Napadá vás proč? Zdá se vám to spravedlivé? Proč? Co to může znamenat v životě dětí, když jsou odmala nuceny pracovat? Kdo s tím může něco dělat a co?

■ Cestování v propojeném světě

Byl/a jsi v uplynulém roce v jiné zemi nebo někde dál od domova? Jak ses tam dopravil/a? Bylo více možností dopravy? Jaké jsou jejich výhody a nevýhody?

Poznal/a jsi na svých cestách něco ze života místních lidí? Bylo to pro tebe v něčem neobvyklé? Přivezl/a sis něco? Kde to bylo vyrobeno? Vyrábí se to přímo v tom daném místě nebo regionu? Mohl/a by sis stejnou věc zakoupit i v Česku nebo v místě svého bydliště? Pokud ano, čím to je?

Jak se liší cesta na dovolenou nyní a v době dětství tvých rodičů a prarodičů? S čím tyto rozdíly souvisí?

Co přináší cestování dobrého a co špatného? Jakou zemi bys chtěl/a jednou navštívit? Proč? Co pro splnění tohoto přání musíš udělat?

Doporučené očekávané výstupy (1. stupeň)

Žák:

- na konkrétním výrobku (např. čokoláda, oblečení, mobilní telefon), který běžně používá, uvede příklady propojenosti dnešního světa a vysvětlí, co je umožňuje
- reflektuje své vlastní zkušenosti z cestování a setkávání se s lidmi z odlišného sociokulturního prostředí
- ze svých vlastních zkušeností a z poznatků o světě odvodí příklady nerovnosti ve světě
- na základě příběhů konkrétních lidí uvede nejčastější příčiny chudoby a problémy s ní spojené (nízká úroveň vzdělání, zdravotní problémy, špatný stav životního prostředí, migrace aj.)

